

Братський листок

ч. 4-5, серпень-вересень 1948

МІСЯЧНИК ім. св. Архистратига Михаїла
Українського Православного Братства
у В. Британії

No. 4-5, August-September, 1948

"BROTHERHOOD'S LETTER",
MONTHLY Published by St. Michael's Ukrainian
Orthodox Brotherhood in Great Britain

АРХИПАСТИРСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИШОГО ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТА ПОЛІКАРПА УКРАЇНЦІМ ТАБОРУ В ГІКЛЕТОН, КОЛО ДОНКАСТЕРУ.

Господь дає силу Своїм людям скрізь, де вони з глибини серця признають у поміч Святе ім'я Його. Нехай спільна молитва всіх українців табору Гіклетон підноситься у спорудженому Вами храмі до Престолу Всевишнього, і по молитві Вашій буде Вам.

Дякую всім фундаторам новоспорудженого храму і молю Господа Бога, щоб дав Він Вам мир душевний і благословив у дружбі і любові побачити торжество християнства у вільному від безбожників Рідному Краю, привітати рідну сім'ю і ввійти в рідну хату.

Призиваю на всіх Вас вседіюче Господнє благословення.

ПОЛІКАРП, Митрополит УАПЦ.

СТВОРИМО МОГУТНЮ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКОВНУ ПРАВОСЛАВНУ ОРГАНІЗАЦІЮ НА ТЕРЕНІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Православні Українці!

Великі жертви поніс наш нарід. Ці жертви записані віддавна в нашій історії як жертви за нашу національно-духову незалежність, як жертви за Святу Православну Віру. Наші сивоусі прадіди, наша прекрасна молодь не вагалися віддати за це своє життя. Вони боролися проти насильства над нашою вірою, яке ніс в боротьбі проти нас польський римо-католицизм. Вони боролися проти насильства над Українською Православною Церквою, яке ніс у боротьбі проти нас російський поневолювач часто руками свого патріярха, а потім — синоду.

З почуттям високої національно-релігійної гідності великий наш гетьман Богдан Хмельницький відповів у Переяславі року 1649. послам польського короля, які благали у гетьмана ласки, так: »Перше я за свою кривду і шкоду воював, тепер буду воювати за нашу православну віру«.

Боротьба триває увесь час. Ворог хотів і хоче знищити саму назву: православний українець, саме ім'я наше, бо це ім'я для нього страшне.

Безбожний большевизм хотів і хоче знищити в душах українців, зокрема, в душах української молоді, любов до Української Православної Церкви, любов до православної віри, віри дідів і прадідів наших. Він хоче замінити віру в істинного Бога вірою в поганського комуністичного ідола. Він діє з ласкою, і погрозами. І той, хто не полакомився на ласку, пішов на Сибір; згнів у підвалах НКВД, був розстріляний за тюремними стінами під заглушливий гуркіт моторів. Але не заламався. Але не зрадив прабатьківської козацької віри.

Підступні - польські римо-католики: обіцяли православним українцям золоті гори, аби лише вони прийняли їхню віру.

А, коли для купівлі української православної душі не вистачило грошей, бо вона не продається, — тоді стали палити українські православні церкви на Холмщині, тоді стали виселяти з-під польських ґордонів православних українців, що не захотіли переходити на пропонований поляками римо-католицизм. І ті знущання були такі жорстокі, що не тільки православні єпископи, а й великий син українського народу блаженної пам'яті греко-католицький митрополит Анадрей Шептицький мужньо став на захист православної Української Церкви на Холмщині, протестуючи проти насильного навертання православних українців на римо-католицизм, проти руйнування поляками українських православних храмів. І православні українці на Холмщині і на Волині витримали. Не заламалися, а загартувалися в боротьбі. Не зрадили батьківської козацької віри.

Боротьба триває і на еміграції. Ворог і тут хоче нищити український православний дух. Всі оті проповідники «руського православ'я», що витягли з старого мотлоху історії Валуєвську фразу, що «України не було, нет і бити не может», що хочуть вирвати з нашої душі українську молитву, українську мову, любов до нашої духовної незалежності, щоб знищити саму душу православного українця, розкльовати її як здобич чистіс загарбницької політики.

Боротьба триває і на еміграції.

Граючи на загрози насильної репатріації, ворог залякував наших людей небезпекою визнавати себе православними, спольщуючи їх по польсько-українських надрайнських таборах Німеччини, загрожуючи, що «небезпечно» хрестити і вінчатися у священників Української Православної Церкви. Але мала була здобич. Лише окремі православні українці вийшли з тих таборів спольщеними ренегатами своєї віри. **Здорова природа україн-**

ського духа і тут витримала натиск ворога, Наші люди не заламалися в боротьбі. Не зрадили батьківської козацької віри.

І тут, на терені Великої Британії, пробує дехто за старою звичкою пантеличити наших православних українців «небезпекою» називатися православними, зневажаючи Українську Православну Церкву.

Досить! Старші люди і молодь виявляють і дедалі рішучіше виявлятимуть словом і ділом відданість своїй Матері-Церкві, одверто і з честю носячи велике ім'я православного християнина.

Це не ССРСР, не Польща, не Німеччина. Тут немає тиску ані від безбожників, ані від інших релігійних напрямків. Тут є свобода релігійних визнань, тут є повага і прихильність до Православної Церкви. І якщо наші люди мали ввагу на тортурах не відмовитися від святого імені православного християнина, то не відмовимося від нього в умовах цілковитої свободи віри і ми, тим більше сьогодні, коли честь цього святого імені боронять кожну хвилину в стражданнях і муках наші батьки і матері, наші брати і сестри у краю — славні борці за Святу Віру і Батьківщину.

В братній співпраці з братами-українцями інших вивизнань ми, одночасно, муром стоїмо за Святу Православну Віру, за Українську Православну Церкву — Церкву 40,000,000 українців. Ми гуртуємося навколо своєї Церкви в єдину могутню духову силу без будьякої уваги на різницю політичних переконань, лише як православні українці.

З сьогоднішнього дня оголошуємо прийом прохань про вступ в склад братчиків і сестричок Українського Православного Братства Святого Архистратига Михаїла — в склад української православної церковної організації, що розгортає свою працю на терені Великої Британії.

Перетворимо наше Братство в незламну скелю, об яку розбивалися б хвилі ворожих наступів на Святу Православну Церкву многострадального Українського Народу, як розбивалися вони у свій час об силу Свято-Покровського Братства славного Низового Війська Запорізького.

З нами Бог!

З любов'ю у Христі

ІГОР ГУБАРЖЕВСЬКИЙ,

мітр. прот.

ЛОНДОН,
серпня 26.
Р.Б. 1948.

БУДЬМО ПРАВОСЛАВНИМИ НА ДІЛІ

Поможімо рідній Церкві

Кожний свідомий віруючий українець допомагає своїй Церкві. Хай не буде нікого, хто не відгукнувся б на звернення Голсови Церковної Ради Української Автокефальної Православної Церкви на Велику Британію в справі допомоги УАПЦ. На прохання багатьох гостей, що хочуть, не поспішаючи, продовжувати збір вкладок повністю по одному фунту з особи, або частину готівкою, а частину письмовом зобов'язанням пізнішої сплати, — термін збору продовжено.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТОПИС ПРО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

(За »Великою історією України«
Миколи Голубця)

Київ був великим, багатолюдним м.стом, приїздили сюди визнавці різних вір і старалися приєднати князя (Володимира — І.Г.) до своїх вірувань. Літопис подає широке оповідання, як Володимир шукав нової віри.

Наперед прийшли до нього болгаримагометани і захвалювали свою віру. Але князеві не подобалося, це, що не можна їсти свинини і пити вина: »Руси є весело пити, без того не можемо бути« — такою приповідкою відповів князь магометанам.

Прийшли німці від римського папи, і питався Володимир: »Яка заповідь ваша.« А вони сказали: »Постити по силі; як хто п'є або їсть, то все на Божу славу«. Не подобався князеві такий піст, і він відправив послів.

Надійшли хозарські жиди і захвалювали закон Мойсея. Питався їх князь, з якої вони землі. Вони відповіли, що були в Єрусалимі, але Бог загнівав на батьків і розіслав їх по всіх країнах. На це Володимир сказав: »Якже ви можете бути учителями інших, коли Бог вас відкинув?«

Врешті, греки послали до князя філософа, і той виложив йому основи християнської віри.

ВІРУЮЧІ У ВІДСОТКАХ

Інститут Галлуп, згідно з зібраними ним анкетними відомостями, подає такі дані про відповіді на поставлені питання у відсотках:

Питання: »Чи вірите Ви в Бога«.

Відповіли: »Так«.

Канадійці — 95, австралійці — 95, американці — 94, британці і норвежці — 84, фіни — 83, данці, шведи і голландці — 80, чехи — 77 і французи — 68.

Питання: »Чи вірите Ви в безсмертя душі?«

Відповіли: »Так«.

Канадійці — 78, американці — 73, норвежці — 71, фіни — 69, голландці — 68, австралійці — 63, французи — 58, данці — 55, чехи — 52, шведи і британці — 49.

Питання: »Чи буваєте Ви регулярно на недільних Богослуженнях«.

Відповіли: »Так«.

Канадійці — 60, голландці — 50, французи — 37, австралійці — 35, британці — 30, фіни — 25, чехи — 24, норвежці і шведи — 20.

Володимир скликав старших і бояр і питав їхньої поради, яку віру прийняти. Вони відповіли: »Знаємо, княже, що ніхто свого не ганить, а все хвалить; як хочеш дізнатися правди, то вишли мудрих мужів, нехай придивляться до кожної віри«. Сподобалася ця думка князеві, і вислав послів до різних країн.

Вернулись згодом післанці і оповіли таке: »Ходили ми до болгар, дивилися, як вони поклоняються в своїм храмі: стоїть такий без пояса, поклониться, сяде і дивиться сюди і туди, як біснுவатий. Нема веселости у них, тільки жалість і сморід великий. Ходили ми до німців, бачили, як відправляють всякі служби, але краси не бачили ніякої. Зайшли ми на кінець, до греків, і ввели нас до своєї церкви. І не знали ми, чи ми на землі, чи на небі, бо на землі нема такого виду і такої краси, і не вміємо того оповісти, але знаємо, що там Бог перебуває з людьми, — і тої краси не можемо забути«.

На це бояри і старші сказали князеві: »Якби лихий був грецький закон, не прийняла б його твоя бабка Ольга, а вона була наймудріша з усіх людей«. Тоді Володимир рішився: »Підемо і приймемо хрещення«. А бояри сказали: »Як твоя воля, княже«

. Було це 988. року.

Князь Володимир, охрестившись, мав обов'язок приєднати до християнства свій народ. Володимир взявся енергійно поширювати нову віру. Не пішло це трудно, бо у Києві було вже багато прихильників християнства, особливо між боярами і старшиною; а простолюддя, хоч і прив'язане до своїх богів, не сміло противитися князеві.

»Як Володимир прийшов до Києва, — оповідає літописець, — звелів поскидати ідоли, — одні порубати, другі кинути в огонь. Перуна ж наказав прив'язати коневі до хвоста і тягнути з гори до річки, і призначив чоловіка, що мав його бити залізом; це не задля дерева, що нічого не чує, а на посміховище бісові. Тягнули його з гори до Дніпра і плакали невірні люди, бо ще не прийняли Хрещення. Потім кинули його до ріки. І Володимир наказав, як де пристане, відштовхнути ідола від берега, аж перейде пороги. Так і сталося. Переплив Перун через пороги і аж там вода викинула його на беріг, і це місце називається Перунова Рінь«.

Тоді Володимир наказав щоб другого дня всі люди зібралися над Дніпром на

хрещення. »Коли хто не явиться, багатий чи убогий, — ворогом мені буде« — так проголосив князь. Народ зійшовся послухно. »Коли б воно не було добре, князь і бояри не прийняли б цього« — чути було такі голоси. Зійшлося люду без числа. Вийшов над ріку князь і бояри і священники, що приїхали з Кор-

суня, і почався обряд хрещення.

Всі люди ввійшли в воду, дорослі по шию, молодші близько берега по груди, батьки тримали дітей на руках, священники з берега відправляли молитви.

»І радий був Володимир, що пізнав Бога сам і люди його«.

Мітр. Прот. І. Губаржевський

ДО 960. РІЧНИЦІ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Минуло дев'ятсот шістдесят років, як Україна прийняла Святу Православну Віру. Дев'ятсот шістдесят років українське особисте, родинне і громадське життя розвивається під знаком хреста, під прапорами християнства.

І що більше б'снуватий наїзник мучить нашу християнську Батьківщину, то палкіше змучений його знущаннями український нарід підносить серця до Христа, черпає з бездонних глибин християнської віри силу для витриманості і витривалості в боротьбі.

Бо цілюща вода християнської віри тече в річищі українського духового життя, невпинно тече в океан Всесвітнього Духа ось уже дев'ятсот шістдесят років, тече, як води Дніпра, то тихо пробиваючись, ніби наш Дніпро серед поліських болотяних низин, то спокійно і впевнено, ніби Дніпро в просторах Київщини і Полтавщини, то напружено і бурхливо проламуючись, ніби затримана водна стихія крізь Дніпровські пороги, то величаво відпочиваючи, ніби наш Славу-та-Дніпро після перемоги над каменистими перепонами серед херсонських степів Православна віра — це духовий Дніпро українського народу, що об'єднує українську північ з українським півднем, що є хребтом, обабіч якого розпростерлися крила нашої Орлиці-Батьківщини: Правобережжя і Лівобережжя.

Український нарід прийняв православну віру 988. року по народженні нашого Господа на землі, і цю найбільшу подію в минулих і майбутніх віках українського національно-духового життя наша Свята Церква святкує 14 серпня за цивільним календарем.

Багато води утекло в нашому сивому Дніпрі, багато подій минуло в історії нашого народу. Але без будьякого перебільшення можна сказати, що історія України свідчить, що в часи найтяжчих переживань і найблискучіших наших перемог з народом нашим завжди була наша Церква. Бо Церква була є і буде джерелом духової енергії українського

народу, а без неї український нарід став би тілом без душі.

Це є цілком природньо. Тому що нарід без святині не є нарід. Тому що цінність народу вимірюється висотою його святині. Тому що висота народнього духа вимірюється запасами живої сили в боротьбі народу за вічність, за безсмертя. Тому, що без вічності немає оцінки тимчасовості, отже немає оцінки руху, прогресу. Тому що практичне відчуття вічності є основою живої віри, вірності, відданості, жертвенності. Тому що народ повинен мати свою Святиню, якої ніхто не смів би осквернити, з якої ніхто не смів би насміятися. І чим недосаженіша народна Святиня, тим вищим є духово-культурний рівень народу. І, навпаки, чим маторіяльніша є святиня народу, тим примітивніший, грубіший є його духово-культурний рівень. Тому жидівський нарід, коли Мойсей на короткий час залишив свій нарід щоб зійти на горі Синай, не відкинув релігію взагалі, а лише знизив її до сього, низького на той час. духового рівня, зробивши, замість єдиного Бога-Духа, божком своїм золоте теля. Тому під час французької революції одного разу, замість відкинутої Церкви, створено було »богінню розуму«, штучний витвір убогого інтелектуалізму.

Тому, оголосивши релігію »опіумом народу«, большевики створили свою »релігію« відповідно до свого духового розвитку з вірою у земного бога непогрішного, »геніального«, »великого«, »отця«, »защитника«, »спасителя«. »Святим письмом« цієї »релігії« є »Вопроси ленінізма«, а гееною огненною НКВД, що карає »грішників« тяжкими муками, яким може дорівнювати хіба лише »свята« еспанська інквізиція свого часу. Жодна крихітка вільного розуму не може проникнути в сферу советської »релігії«, а її низький рівень показує, яким жалюгідним є духовий рівень її »правовірних«. Але хоч би без такої релігії, проте, не обійтися. Бо коли не доросли до віри в єдиного істинного Бога, як

незмінно вищої від усього матеріального, духової суті всіх істот, то мусіли прийняти віру в поганське теля, чи там в бика, чи в змію тощо.

І тому життя цієї чи іншої формації, спільноти чи державної системи є таке довговічне, як довговічний є ідеал, в який вірить нарід, ідеал, з якого випромінюються найвищі для даної спільноти ідеї. І тому християнська віра, яка спирається на ідеал Єдиного Всесвітнього Духа-Бога, яка відкидає поклоніння живим і неживим земним матеріальним ідолам і тим встановляє найвищий ступінь свободи людського духа, є єдиною непереможною і вічною основою життя культурних народів світу і, зокрема, нашого українського народу.

І тому український нарід, не зважаючи ні на яку безбожницьку агітацію і пропаганду, не зважаючи на заборони і терор, не зважаючи на модні і немодні фальшивочені судування, твердо стоїть на ґрунті своєї Святої Віри і в боротьбі за чистоту і недоторканість Святині не вагається класти рясні жертви. Сотні тисяч святих мучеників за Христа, наші українські єпископи, священники і вірні, не вагаючись, пішли на муки і на саму смерть за Святу Православну Віру. А вони могли не мучитися і не вмирати, — їм досить було лише засудити свою віру, осквернити свою Святиню, «признатися» ніби в «релігійному обмані», піти на компроміс з безбожним большевизмом, — і ці люди не тільки звільнилися б з тіленої неволі і мук, а й дістали б визначні посади серед безбожницьких прислужників, як дістали їх «патріарх» Алексій, митрополит «Григорій і ряд інших советських «владик».

Але сотні тисяч пастирів Церкви і дітей Церковної сім'ї не зреклися віри в істинного Бога, не зрадили. Їм викручували в суглобах руки, вели на фалшиві розстріли, розпинали священників на дверях їх церков, заганяли на північних каторжних роботах по пояс у мерзлу воду і т.д., і т.п.

Знуцання з вірних нашої Церкви не припинилися, — вони тривають.

Це є для України іспит з релігійної практики, який вона складає в захисті своєї віри щедро поповнюючи склад мучеників за Христа сотнями тисяч синів і дочок її народу. Поточні наслідки цього іспиту свідчать про невмирущість українського християнського духа, свідчать, що Українська Православна Церква є однією з найпрекрасніших троянд, що не в'януть, вирісши в тернах сучасності.

Складає Україна цей іспит всім народом, в Україні і не в Україні сущим, складає в тяжкій практиці школи життя, сподіваючи відданість Тому, віру в Кого український нарід прийняв дев'ятсот шістьдесят років тому і в чие Ім'я хрестився в українському Йордані — Дніпрі.

Пам'ятаймо кожний, що складаємо цей іспит і ми, православні українці, що перебуваємо в Англії, іспит на єдність, на відданість Святій Українській Православній Церкві, вірі батьків, дідів і прадідів наших, аж до самого Володимира великого, вірі на згуртованість навколо Української Православної Святині, іспит на організованість навколо свого Церковного Проводу, іспит на силу Української Православної Церкви, Христові Громади у священній боротьбі її проти царства тьми. Це має бути найкращим нашим пам'ятником на відзначення 960-річчя хрещення України.

Віriamo, що щира, неустання молитва, християнська любов серед усього українського народу, мозольна праця і безстраш на боротьба за торжество Христової Правди над безбожницькою кривдою, принесуть звільнення нашого Краю від безбожницького насильства, і вільна Батківщина наша встане з руїн, крові і сліз і достойно відзначить великим всенародним релігійним торжеством 1000-річчя хрещення свого народу, надхненню і мудро здійснене Великим Рівноапостольним Князем Українським Володимиром за допомогою грецьких священників Року Божого дев'ятсот вісімдесят восьмого.

Акад. Д. Яворницький

ЦЕРКВА У ЗАПОРІЗЬКИХ КОЗАКІВ (Уривок третій)

Тепер, після загального нариса розвитку церкви на Запоріжжі, необхідно сказати кілька слів про самий її устрій, про ставлення вірник до пастирів, про матеріальний побут духовенства, про увагу запорозців до храмів Божих і особливо про їх любов до урочистих Богослужінні, нарешті, про найбільш шановані

ними церковні свята та особи святих.

Запорозькі козаки завжди вважали свою церкву незалежною щодо вищої російської ієрархії, хоч і зверталися до Київських митрополитів по дозвіл в справі церковних справах, зокрема, в справі надсилання в запорозьк і церкви духовенства. . .

Але така церковна автономія, звичайно, не могла бути довподоби російському урядові, і тому від часу приєднання запорозьких козаків до Росії, після 1734. р., російський уряд, поволи прибираючи запорожців до рук, намагався позбавити їх і церковної автономії. Перший випадок для цього нагодився р. 1759., в зв'язку з Анатолієм Мелесом. Єпископ Анатолій Мелес, прибувши до Росії з початку в сані архимандрита як збирач пожертв на потреби Афонського Георгіївського монастиря, а потім в сані єпископа як уповноважений від турецьких слов'ян, що бажали переселитися на південь Росії, об'їздячи Слобожанську Україну й Новоросію, з'явився на Січ і тут відправив кілька архиерейських богослужень. Але, відправляючи літургію, він на ектенях або зовсім не поминав імені місцевого вищого ієрарха Київського митрополита Арсенія, або виголошував його цілком «неправильно і непристойно», за виразом російського обвинувального документа. Синод засудив його за це, але сенат взяв єпископа Анатолія під свою опіку, з огляду на важливість справи його приїзду; запорожці теж виявили своє про нього піклування і вирішили не пускати від себе. Проте, р. 1760. Єпископ Анатолій Мелес був низложений і позбавлений сану. Тоді на Січ був надісланий царський указ, де війську запорозькому «найсуворіше наказувалося, щоб воно жадних духовних осіб, крім указно визначених від єпархіального свого архиєрея, з цього часу не приймали, не тримали і не допускали до Богослужень».

Одначе, запорожці все ж таки свою церкву вважали залежною тільки від власного Коша, а не від царського уряду. На цій підставі р. 1769., під час російсько-турецької війни, запорожці, не зважаючи на накази фельдмаршала графа. П. А. Румянцева, не хотіли поставити перебуваючих у поході запорозьких ієромонахів в залежність від оберсвященника всієї дієвої армії. На цій підставі останній кошовий отаман Петро Кальнишевський, прийняв від Межигірського Спасо-Преображенського монастиря ієромонаха Германа, «людину настільки доброго життя, що він може і проповіді говорити», а другого, надісланого в той же час і тим же монастирем, ієромонаха Кошмана за те, що він «без порядку», себто, без дозволу Коша, їздив до Києва, звелів негайно відіслати назад, до Межигірського монастиря. Тому, вважаючись парафією Київського митрополита, Запорізька церква навіть московському патріархові підлягала лише номінально, в дійсності ж була під безумовним володінням запорізького

Коша.

Запорізьке військо визнавало залежність запорізької церкви тільки від Київського Межигірського монастиря. Але, як видно, зв'язок Січової церкви з Межигірським монастирем не був оформлений: принаймні, у другій половині ХУІІ. ст. запорожці клопотали про те, щоб приписати свою церкву до Києво-Межигірського монастиря. З цих часів до нас дійшло два листи: кошового Івана Сірка і кошового Григорія Іваники з приводу наново встановлених взаємин між Межигірським монастирем і Січовою церквою. Кошовий І. Сірко р. 1676. надіслав до Межигірського Спасо - Преображенського монастиря листа, в якому просив ігумена монастиря прислати до Січової церкви, на правий клірос когось з уставщиків, тому що світські «панове-дяки» з одного боку не здібні до церковної справи, а з другого — не вміють цінити «ласки військової» і спокійно проживати в Січі; в той же час кошовий повідомив, що військо запорізьке вирішило надсилати свої прибутки до того монастиря, про який молять Бога і де міститься шпиталь для недужих козаків, с.-т., до Межигірського Спасо. Кошовий Григорій Іваника, суддя Личенко, писарь Константинівич, осаул Цесарський, курінний Стягайло-Олексієнко, отамани Яків та Павло з усім товариством низовим в листі р. 1683. висловлювали таку думку, «щоб запорізька церква св. Покрови і вся парафія наша завжди за ними (отцями монастиря — В.Р.) залишалася на часи нащадків, щоб при церкві св.Покрови священнослужителями були неодмінно особи з монастиря Київського Межигірського і війську запорізькому богомольцями й отцями духовними були». . . (повний текст листа, див. Скальковський «Історія Нової Січі» — В.Р. . .).

Не можна сказати, що намагання запорізьких козаків зробити свою церкву парафією Межигірського монастиря завжди зустрічало цілковите співчуття: інші монастирі і, навіть, вище духовенство в Києві, не зовсім бажали відступити запорізькій церкві лише Межигірському монастиреві. Так, р. 1686. київський митрополит Гedeон видав був наказ упідлеглити всі церкви війська запорізького низового Київській митрополічій катедрі, заборонивши всякі організаційні стосунки запорізьких козаків з Межигірським монастирем. . . Дізнавшись про розпорядження митрополита Гedeона, запорожці написали листа до ігумена Межигірського монастиря, Феодосія Васківського, який закінчили висновком, що «не буде церква Божя запорізька відлучена від монастиря Межигірського, доки

буде текти вода в Дніпрі і стояти військо низове запорізьке на землі. . .»

Зв'язок запорізьких козаків з Києво-Межигірський Спасом припинився лише на час від р. 1709. по 1734., коли козаки були під протекторатом Кримського хана і турецького султана—ходили по турках та по кауллах»; в той час запорожці поповняли склад свого духовенства частково з Константинополя, частково з Афона, частково з православних міст Польщі. Від 1734. р. зв'язок запорожців з Межигірським Спасом не припинявся аж до самого падіння Січі.

Кожен з козаків запорізького війська низового вважав за свій обов'язок в мирний час двічі побувати у Межигірського Спаса. Запорізькі козаки давали великі грошові вкладки в цей монастир, постачали йому чаші, хрести, євангелії, обдаровували багатими ризами, вибудовували на власний кошт церкви і будинки як у самому монастирі, так і в скитах і подвір'ях його, посиляли монастиреві цілі вози риби, соли, хутра, вина, дарували братії худобу і прекрасних чистокровних коней, а багато з козаків і самі після бурхливого, повного всяких пригод військового життя, кінчали свої дні в стінах цієї священної для них обителі. Братія монастиря, одержуючи велику матеріальну підтримку з Запоріжжя, завжди пам'ятала добродійства запорізьких козаків і не назвала їх інакше як »ктиторами« і »фундаторами« Межигірського Спасо-Преображенського монастиря.

У відповідь на ці добродійства запорізьких козаків Києво - Межигірський Спасо-Преображенський монастир постійно надсилав зі складу своєї братії на Запоріжжя начальників для всього запорізького духовенства, настоятелів для Самарсько - Микільського монастиря, ієромонахів, священників, дияконів, читців і співаків для січової і парафіяльних церков, антимінси і святе миро для нових церков і їх вірних.

Зосібна для січової церкви Межигірський монастир щороку, здебільшого, у вересні, надсилав на Запоріжжя двох ієромонахів, одного диякона, одного або двох уставщиків; крім того, при січовій церкві були й дяки і інший православний причет, як це видно з синодика Нехворощанського Заорельського монастиря р. 1714, на одній з сторінок якого зроблено приписку: »Від паламаря Івана Гаркуші«. Усі духовні особи, яких надсиляли з Межигірського монастиря на Січ, крім монахів, відряджуваних до Самарсько - Микільського монастиря, могли залишатися, подібно до світських військових старшин, на своїх місцях лише

ЗРОБІМО БРАТСЬКУ ЦЕРКВУ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАІЛА В ЛОНДОНІ НАШОЮ РАДІСТЮ І СЛАВОЮ

У Церкві на Паддінгтоні почалися українські православні Служби Божі.

Приміщення церкви дуже гарне і світле, але воно не має вигляду української православної церкви.

Перетворимо нашу церкву в Лондоні в одну з святинь Православної України.

Зробимо іконостас.

Складімося і від імени кожного гостелю зробимо по образу, з написом назви гостелю чи прізвищами жертводавців.

Поробимо корогви і виносні хрести.

Вишиймо рушники на образи.

Вишиймо покривала на престол і аналої.

Зробимо все, щоб наш лондонський храм був православний і український.

Тут будемо молитися у нашій найбільшій святі.

Цю церкву будуть відвідувати англійці і іноземці. Вони повинні не тільки слухати прекрасні православні Богослуження, а й бачити красу української православної Святині.

Докладіть свого труду, свого уміння до оздоблення Храму Господнього, і Милосердний Господь благословить і обдарує Вас радістю за Ваш труд і щире християнське серце.

один рік: з вересня одного року до вересня другого року. — виїнятки з загального правила робилися дуже нечисленим, особливо достойним особам і то »з військової ласки«, а не з бажання київського монастирського начальства. Треба думати що така часта зміна духовних осіб робилася в Січі з тією метою, щоб гарантувати суспільні вольності зі сторони претензій духовної влади; тому духовні особи не мали ніякої урядової влади в громаді запорізьких козаків і не втручалися в будьякі світські справи, за виїнятком заступництва за злочинців і присутності в церкві, коли в Січі відбувалося прилюдне покарання, на випадок, коли б хтось з козаків припустився правопорушення. Що стосується білого духовенства, яке призначалося до парафіяльних церков, розташованих на території вольностей Війська Запорізького, то воно для того, щоб дістати право відривати Служби Божі, спочатку з'являлося до начальника запорізьких церков, потім приносило присягу на вірність Кошеві, і тільки після того одержувало право на посідання парафії. Духовні особи що надсилалися на Січ, повинні були бути нежонатими, тому Межигірський монастир

завжди призначав до січовиків монахів, в той час, як до парафіяльних церков надсилав і сімейне духовенство. Від духовних осіб вимагали начитаности в Слові Божому, красномовности, голосистости особливо, від дияконів і непитушчости; сам начальник запорізьких церков мав щонеділі говорити проповіді, обов'язково напам'ять і українською мовою.

»Усне повісткування« Микити Коржа, 1844.; тих, хто не підходив під ці вимоги, запорожці негайно відсиляли з терену Січі; придатних залишали у себе і виявляли до них велику повагу.

(Закінчення буде)

Знайшов у матеріялах Лондонського

Музею проф. В. Ревуцький

А. Снігур

ВІДПОВІДЬ МОСКОВСЬКИМ НАКЛЕПНИКАМ

Подаємо два маленькі, але характерні, уривки з »інформації«, вміщеної в ч. 15-419 органу Російської зарубешної церкви »Православная Русь«, часопису, що видається в Нью-Йорку:

»К сожаленію, шовіністическая украинская пропаганда, с обычными запугиваниями, шантажем и угрозами, перенесена из германских лагерей и в Англию.

І другий:

»Українській терор, разжігаемый українским автокефальным духовенством, во главе з их »єпископом«, замечается и в других лагерях ДП в Англии«.

У проповідях, а останнім часом, як бачимо, і в часописах, представники різних дрібних шматочків різномасних російських орієнтацій, тяжко і брудно очернюючи один одного, стали страшенно нервуватися, відчувши ростучу силу Української Автокефальної Православної на цьому терені.

Вони сварилися поміж собою, а ми діло робили — працювали над розбудовою нашої Церкви на новому терені. Бідна — без отих багатіїв старих російських емігрантів, графів, баронів і князів, без советської »патріяршоїї допомоги, яку дістають деякі російські церковні орієнтації, без польських грошей, за які утримується в польських інтересах польська православна церква, — на трудові пенси наших робітників і робітниць скитальців, що врятувалися в Англії від советсько-російського терору, наша Церква у Великій Британії швидко стає на ноги.

І це непокоїть »достойників« російських церковних уламків, що проти волі українців лізуть до нас в »опікуни«. Жорстоко розправляючись з Українською Православною Церквою, починаючи з часів Петра I і Катерини II і кінчаючи Йосипом I, непрохані російські »опікуни«, проти втручання яких голосно заперечував український народ і наша вища церковна ієрархія, починаючи від митрополита

Сильвестра Косова і кінчаючи Високопреосвященнішим Владикою Митрополитом ПОЛІКАРПОМ, використовували кожну шпаринку в українській душі, щоб влізти в неї. А лізли і лізуть вони в нашу душу не для того, щоб проповідувати Христовий мир і любов серед українського народу і любов до українців з боку інших народів, а для того, щоб сіяти ворожнечу до Української Православної Церкви і зневажати її, щоб отруювати українські душі зневагою до нашого національного минулого і до наших героїчних визвольних завдань. Вони лізли і лізуть в українську душу не як православні священники, а як антиукраїнські політичні диверсанти,

Убравшись в чепчик жалісливої бабусі, прикривши своє наге тіло триколюровим, чи червоним, чи малиново-білим прапорцем, лепечуть вони щось про »єдиную русскую церковь для великороссов, малороссов і белоруссов« і називають нас терористами, шантажистами і, нарешті, шовіністами.

Яка підстава називати »терористами« українців, які рятували під своїм ім'ям людей, незалежно від національності, в тому числі і росіян.

Яка підстава називати »шантажистами« людей, які в своїх національних українських групах свідомо пропускали справжніх росіян за національністю, коли набирали робочу силу сюди, до Англії, бо розуміли біду людську, розуміли, що люди ховаються під ім'ям українців, бо хочуть вирватися з таборів ДП Німеччини і влаштувати трудове життя.

Яка підстава називати »шовіністами« людей, які визнавали і визнають право росіян, поляків, мадяр на їхню самостійність, на їхнє державно-культурне національне життя, в той час як росіяни, поляки, мадяри не визнавали цього права за нами, не дозволяли нам назватися українцями, вживати рідної мови в молитві до Господа Бога, в школах, театрах, в

літературі, Східну Україну дозволяли називати лише «Малороссією», Західну Україну — «Малопольською», залили Карпатську Україну морем крові за її законне прагнення до самостійності і т.д., і т.п. І ще й, замість того, щоб самим признатися в шовінізмі, називають шовіністами нас, українців.

І не дивно, що тим російським політикам у рясах українці не вірять, не приймають по багатьох гостелях, не дозволяють непрохано вдиратися в нашу загально-українську см'ю, сіяти в ній розбрат і ворожнечу. Не дивно, що в багатьох випадках, коли російські священники напрошуються приїхати до українців, останні відповідають «ні» або вимагають апробати Голови УАПЦ у Великій Британії, названого в наклепницькій статті «Православної Русі», очевидно з переляку, «епископом».

Немає до них симпатій українського народу. І не може бути симпатій до людей, які не визнають усього святого, за що, не вагаючись кляли своє життя найцінніші наші люди, відстоюючи чистоту і незалежність нашої Церкви, нашого релігійно - національного буття і історичних надбань. Не може бути симпатії до тих людей, які, хоч і безсило, але намагаються стерти з ужитку саме наше національне ім'я «українець» і підставити замість нього «руський», бо це, мовляв, «всьо равно».

Від імени «руських» царський міністер Валуєв заборонив українське друковане слово, бо мовляв, «руського язика не било, нет і бить не может», від імени «руських» Катерина II сплюндрувала запорізьку Січ, а Петро І вимордував наших козаків в болотах Санкт-Петербургу, від імени «руських» Микола І заслав і підірвав здоров'я нашого Шевченка, за намагання вживатися з опіки «великого братского русского народа» закатовані мільйони українців в советських застінках і засланнях, склали свої кості в тайзі і тундрі Сибіру, на Соловках, на Далекому Сході, в Караганді і в інших незліченних концтаборах СССР. А від кого в цю страшну війну, як від чуми, тікали ми на захід, покинувши свою землю, свої біленькі хатки, розлучившись з своїм дорогими сем'ями, розгубивши великих і дрібних дітей по шляхах Європи. А хто оточував наші беззбройні валки, душив дітей наших танками, розстрілював з кулеметів. А хто такий був архієпископи Ніколай Автономов, який перейшов у католицизм і був заарештований американською владою за передачу советам списків нещасних скитальців.

Проте, ми не шовіністи і не можемо

без розбору обвинувачувати всіх росіян, бо це було б несправедливо і не правильно. Ми шануємо і любимо росіян чесних, порядних, які шанують інші національності і хочуть жити з нами в згоді. З пошаною і любов'ю згадуємо ми росіянина Блаженнішого Митрополита Діонісія, який шанував наш нарід, допоміг розвиткові Української Автокефальної Православної Церкви, чесно, по-православному, ставився до нашого народу, ми схилимо свої голови перед світлою пам'яттю другого православного церковного діяча-росіянина Митрополита Олександра Іноземцева, який разом з Високопреосвященнішим Владикою Митрополитом ПОЛІКАРПОМ рукополагав перших наших Єпископів — Владика Ніканора і Владика Ігоря. Ми не шовіністи, ми захищаємося від шовінізму. І якщо наші українські православні громади не погоджуються на приїзд деяких не в міру гарячих «достойників» зарубежної чи польсько-російської церков, то саме тому, що не хочуть ще раз відчутти на своїй шиї «благодатні дари» російського, як і всякого іншого, шовінізму.

Немає до цих «достойників» симпатії нашого народу, бо йому не потрібні ці «отці», «вожді», «радітелі», «оствободітелі», і «опекуні». Нам уже досить опіки «отца народов» і «матері-русской церкви», що простягають свої загарбницькі руки до всіх народів світу, «щоб загарбать і з собою взять у домовину щоб силоміць зволокти їх в советскую семью народов, где так вольно дишет человек».

Ми — не «руськіє», ми — українці. І не «руськіє українці» і не «польські українці», а прості собі українці, без додаткових титулів, а як уже без титулів не можливо, то українські українці. Ми любимо свою Українську Православну Церкву. А хто ж не любить свого, рідного? Хіба дегенерат або запроданець. Ми шануємо всі інші нації, великі і маленькі, державні і бездержавні, бо так учить християнська наука і так говорить наша совість. Але ми не шануємо тих, які нас не шанують. Тих ми не шануємо і одверто про це говоримо. А це різним кандидатам в «опікуни», російським і польським не подобається. Ім усе хочеться, щоб «малорусское наречіє» обмежувалося базарно-побутовими рямцями «мужіцкой мови», якою говорили б раби білої, червоної, рябої чи будьякої іншої Москви чи Польщі, а щоб «панською» мовою була мова російська чи польська. Трудно. . .

Панове. Даремно ви, граючись в церкві у політику хочете воскресити труп, проповідуючи з церковного амвода «єдиную, неделимую царскую Росію», даремно ви витрачаєте на це стільки паперу.

Це вже безповоротне минуле.

Проте, ми не втручаємося у Ваші справи, які ви провадите серед справжніх росіян. Майте свої переконання, правте собі панахиди по Миколі ІІ, навіть, мрійте про те, що ви будете їздити на спинах зневажуваних вами «унтерменшів», яких ви охрестили «іногородцями». Політикуйте, це ваше діло.

Але яким правом ви обвинувачуєте нас у тому, в чому винні ви самі? Пам'ятаєте слова Спасителя: «Що ти бачиш сучок в оці брата свого, а поліна в своєму оці не бачиш». . . .

Ви називаєте нас націоналістичною церквою, навмисне підтасовуючи поняття «націоналістична», замість «національна».

А ви?

А ваші постійні твердження про дорожнечність «русского проісхожденія», про піднесення «русского знамені» серед іностраниць, про «православную церковь» як істочник русской культури і творческую сілу русской еміграції?

А ваше порівняння Росії з . . . Ісусом Христом, «націоналістична» українська Церква ніколи б не ризикнула на таке порівняння. А ви пишете: «Не умірай, живі. Твоїм страданьям слава. Ти, как Христос, восстанеш до небес. Восстанеш Русской Православною Державою. Тогда скажу: «Воістину Воскрес». «Русская Православная Держава» по-вашому, як Христос, «восстанет до небес», не нижче. Можє, зависоко. А ваше скеровування думки читача в церковному часописі та накидання непрошеної опіки Матушкі-Росії поневоленням народам це не націоналізм. Це ще більше: це шовіністичний імперіялізм. Якийсь Ю. Міролюбов у ч. 12 вашої «Православної Русі», бажаючи «виховувати» ДП, серед них, розуміється, і «малороссов» пише: «Єслі хотіте, ми недостаточно народни для ніх, так как на нас остался свет Россійской великодержавности, а їх нутро только русское». Однако, в будущем, для нас ясно, ми общій язык найдьом». — Розрядка моя — А.С. — Господіна Міролюбова не задовольнає навіть «русское нутро» тих, про кого він пише, тому, що воно «только русское», а господін Міролюбов хоче, щоб у цьому нутрі сяяв «свет русской великодержавности».

Та й розпалив вогонь «великодержавности», тобто Росії разом з усіма її кольоніями «от Москви, до самих, до окраїн». Для нас ясно, що «русская великодержавность» є пригнічення українців, білорусів, литовців, латишів, фінів і інших, що з таким успіхом робить тепер Сталін, що вдячні старі емігранти, що опи-

нилися за межами Матушкі - Росії» цілими пачками вертаються «на родину», бо переконалися, що нічого не змінилося, що в Росії як і за часів Шевченка «від молдаванина до фіна все мовчить: бо . . . благоденствує», а тепер навіть мовчати не сміє, а щоб не попасти в НКВД мусить, колючи з голоду, кричати, що «благодаря геніальному товарищу Сталіну і великому русскому народу жїть стало лучше, жїть стало веселее».

Це є справа політики, але чому це стало справою «неполітичної» російської церкви?

А така фраза, яку читаємо в «Православной Русі» ч. 13-417: «Велічайший язичник нарождающегося варварского государства Великий Князь Владимир — становітся равноапостольным, святым і основателем Русского Православія, ставшаго Вселенскім». Що це значить, що «русское православіє стало вселенскім». А до того часу яке православіє було вселенським? Чи на було зовсім Вселенського православія? А як було, то значить «русское православіє» зайняло його місце. Чи правдиво це? Чи правдиво, що «русское православіє» на вселенському форумі проковтнуло візантійське, південнослов'янське, стародавнє православіє Близького Сходу. Чи це ще не вивітрився з голів російських «церковних» шовіністів давній чад російського імперіялізму про те, що: «Рім — первий Рім, Візантія — вторій Рім, Москва — третій Рім, а четвертому не бивать». Це теж, по-вашому, аполітична церквна діяльність, а не політичний московський вовк.

Чи маєте ж ви право після цього, навіть, шовіністів справжніх, на яких би ви натрапили, обвинувачувати в шовінізмі, а тим більше, чи маєте право нападати на Українську Автокефальну Православну Церкву і на українських скитальців у Великій Британії, обвинувачуючи їх у якомусь шовінізмі.

Ми вас не чіпали і не хотіли чіпати. У нашому звіті, опублікованому в ч. 2-3 «Братського Листка» дослівно сказано так: Російська Православна Церква на терені Великої Британії поколена на два ворожі один одному табори: підлеглий московсько - советському патріархові і підлеглий Синодові Зарубежної Російської Церкви, очолований Митрополитом Анастасієм. Ні з тим, ні з другим ми ані зв'язків, ані безпосередніх сутичок не маємо. У всякому разі зв'язків з будь-якою советською церквою ми мати не можемо і не хочемо, а зв'язки з зарубежною російською церквою можуть мати місце лише тоді, коли для цієї Церкви стане ясным, що сорокамільйоновий укра-

їнський народ має право на своє вільне життя і на свою незалежну від Москви Церкву».

Ми вважали і вважаємо, що дух істинного православ'я є дух братерства, взаємної любови і поваги. Ми не ображали і не ображаємо достойників російської зарубешньої церкви, хоч чуємо немало образ на нашу адресу, бо не хочемо знижуватися до їх рівня.

Але їхня нервозність прорвалася.

Вони втратили рівновагу і накинулись на нас, що завжди було і є ознакою неправоти і слабкості, ілюстрацією чого є поведінка «руських» в Берліні. Утратили рівновагу і принижують самі себе в очах людських. І нехай не дивуються, коли православні українці, охороняючи чистоту вселенського православ'я від розгнущданого російського шовінізму, ще міцніше замкнуть перед ними свої двері.

Що посієш, те й збереш.

ДОПОМОГА НАШІЙ ЦЕРКВІ ТРИВАЄ ДАЛІ, МІСЯЧНИК ДОПОМОГИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Цілий ряд гостелів і окремих вірних надіслали і надсилають щирі і щедрі вкладки на допомогу нашій Церкві.

Про це оголошується в «Українській Думці» і в «Братському Листку».

В допомогу, як і треба було сподіватися, включилися не тільки православні, а й греко-католики, і навіть, не тільки українці, а й наші друзі, приналежні до інших національностей, скажімо, серби тощо.

Почесний список гостелів, Голів відділів СУБЧ, Мужів Довір'я і окремих жертводавців свідчить про високу релігійну і національну свідомість українців і про солідарність з нами свідоміших синів інших націй в великій і святій справі підтримки нашої Церкви.

Честь Вам і слава, добрі, свідомі і щирі браття і сестри!

Але Деякі гостелі і окремі українці відстають. Ми думаємо, що для цього є три причини: 1. та, що підписні листи пізно дійшли на місця, а люди не хочуть

абияк виконати це важливе завдання і витрачають на це більше часу; 2. та, що не скрізь надіслані підписні листи, або в окремих випадках є люди неспівомі, а то й ворожі православній Церкві.

Списки гостелів і їхні адреси перевіряються. В цьому числі друкується кілька кращих відповідей і одна-єдина, яку ми одержали, гірша відповідь на наше звернення.

Хто нам допоможе, як не ми самі, навчені Духом Святим.

Прочитай прізвища жертводавців-наших кращих людей, і, внівши належну вкладку, постав і себе рядом з ними, зміцнюй нашу Церкву в єдності сердець і добрих діл.

Ще не пізно.

Допомога УАПЦ триває далі.

Кожний гостель має прийняти на себе честь стати учасником розбудови Української Автокефальної Православної Церкви.

МІЦНІШЕ ОРГАНІЗУЙМОСЯ — ШВИДШЕ ПЕРЕМОЖЕМО

БВРЕЖІТЬСЯ ПРОВОКАЦІЙ

Подаємо замітку, надруковану в англійському часописі: „Дейлі Мейл“, ч. 16.325, від 9. Вересня ц.р. Факти, наведені в статті, виразно говорять про провокації московських агентів, що пролізли в гостелі наших робітників разом з москалями. Вони тут намагаються відірвати менш свідомих українців від Української Православної Церкви, глузуючи з наших священників і з української богослужбової мови. Вони тут намагаються розсварити українців поміж собою. Це вони подавали списки наших людей советським репатріантам. Саме в зв'язку з цим був заарештований американською владою в американській окупаційній зоні Німеччини „архієпис-

коп“ російської церкви Ніколай Автономов, що гостро боровся проти Української Автокефальної Православної Церкви в Україні під час німецької окупації, а на еміграції перейшов на католицизм. Саме в зв'язку з цим був видалений з парафії в одному з таборів ДП в англійській зоні священник російської церкви. Це все російські провокації, однією з яких є факт, поданий в замітці „Дейлі Мейл“.

В часописі „Дейлі Мейл“ написано так:

„Не погано трактовані ДП кажуть:

„Ми щасливі“.

Від репортера „Дейлі Мейл“.

Виявилося, що нарікання на погане ставлення до скитальців в гостелі Ковентрі, про-

голошене київським часописом, безпідставне. Часопис „Сучасне й майбутнє“ опублікував по-українському лист, про який російське агентство ТАСС каже, що той лист дійшов, „незважаючи на заборони і перешкоди, створені британською владою“.

В листі сказано: „Нам живеться погано. Нас тут 200 — латишів, поляків і українців. В бараках холодно. Годують нас рибою і порцією хліба, вагою близько 200 гр., денно.“

„Між західними українцями є організаційні комітети, що пропагують нову війну і агітують проти повернення людей на їхню батьківщину.“

„Нам заборонено говорити по-російському і оскільки хтонебудь про це забуде, його б'ють. Маємо надію, що ви нам допоможете повернутися до власної країни. Нехай живе Сталін, Червона Армія і увесь советський народ“.

Від британців:

Ось факти:

1. „Табору“ скитальців ані в Ковентрі, ані поблизу немає;
2. В Ковентрі є 1000 скитальців, серед них 300 українців, росіян, поляків, латишів і естонців, що мешкають переважно разом.
3. Скитальці мешкають разом з британськими робітниками в гостелях корпорації Національних Служб в цілковито тих самих умовах;
4. Гостелі збудовані з цегли, одноповерхові, з окремими сепаратками. Є центральне опалення, спільна їдальня, концертна зала і кімнати для відпочинку.
5. Росіяни, — як і британці, — можуть виходити і приходити, коли і як хочуть, і говорити усе, що їм подобається. Усі платять 30 шілінгів за приміщення і основні харчі.

ЗАДОВОЛЕНІ

Група українців в гостелі „Брукляндс“ в Керслі на передмісті Ковентрі з піднесенням учора заявила, що вони не бажають виїхати ані з Ковентрі, ані з Британії. Вони є цілком задоволені. Вони сказали: „Те, чого ми найбільше не хочемо — це повернутися в будьяку сферу російського впливу“.

Стверджено, що у випадку ледачої праці, найменша погроза відіслати людину „на рідну“ дає негайні наслідки.

Групи людей в гостелі Брукляндс недавно запропоновано перейти до іншого гостелю, де вони одержали б додатковий гірничий приділ, але вони відмовилися“.

У відповідь на російську провокацію в Ковентрі ми, всі українці, заявляємо перед цілим світом таке:

Останнім часом поживалася діяльність ро-

сійсько-советських агентів, що намагаються або замаскувати безпосередньо, або через несподіваних — чи, може, й „свідомих“ — людей провокувати нас, скитальців, щоб посварити з нами англійців і добитися вивезення наших людей з Англії, а, може, й більшого. Вони знають, що примусової репатріації вже бути не може і що права українців усіх віровизнань і з усіх земель є однакові. Ніхто не має переваги. Тому залишається лише одна, випробувана советами метода — провокація, розлам поміж самими національними групами скитальців, розсварювання, сіяння незадоволення англійською владою і своїми національними громадськими керівними центрами і захитування авторитету національного релігійного проводу.

Але шило вилізло з мішка. Це російсько-советська робота, як показує Ковентрі.

Ми заявляємо, що наші люди цілком задоволені тим становищем, в якому вони опинилися в Англії. Вони мають забезпечення нарівні з англійськими робітниками. Вони мають харчування, про яке і не мріє напівголодний советський робітник. Вони мають такі можливості читати, писати і говорити всі, що хочуть, про які найменшого поняття не мають советські громадяни. Наші люди користають з повної свободи віровизнань у Великій Британії, навіть більше, Українська Автокефальна Православна Церква, як і інші церкви, що мають своїх вірних серед скитальців у Великій Британії, користуються підтримкою Міністерства Праці і Англіканської Церкви.

Звичайно, ми відчуваємо, що ми на чужині, а не вдома. Але для нас чужина — вільна Велика Британія — є в мільон раз привітнішою і ближчою по духу, ніж та страшна тюрма народів, яка зветься Советським Союзом, в якій гинуть ув'язнені в неї вільнолюбні народи, що перебувають під тюремною „опікою“ „великого русского народа“. Ми хочемо вернутись на вільну незалежну від московського окупанта Батьківщину, але ми ні за що не повернемося на советську „родину“, яка стала ешафотом не тільки вільного слова, а й вільної людської думки.

Ми дякуємо англійському народові, що дав нам притулок і можливість працювати і просимо Милосердного Бога, щоб зберіг Він серед усіх українців здоровий розум і чисте серце у виконуванні своїх обов'язків щодо праці, поведінки, єдності поміж собою і пошани та любови до британців. Це забезпечить нам майбутнє і це допоможе нам побачити Україну, вільну від кривавої „опіки“ Сталіна і його помічниць російсько-советської церкви.

Будьте обережні. Не піддавайтеся на запрошення деяких російських верховод, хто б із них не звертався до Вас з метою затягти під свій вплив.

ЗАБУТА ЛЮДИНА...

В маленькому, глухому, не більше п'ятсот душ, французькому сільці Бесанкур, 22 км. від Парижу, в невеличкому домику ч. 11, живуть дві самотні, старші вже віком жінки. Живуть з праці власних рук, заробляючи шиттям. Шийуть на замовлення однієї з паризьких фірм, яка дає їм матеріал, а пізніше приймає від них роботу. З невеличкою заробітку мусять удержатись, а понад те відло-

жити ще частину на сплату довгу п. Созонтову, у якого відкупили свій домок.

Одна з них — невеличкою росту жінка, років 63, в окулярах. Волос у неї цілком білий. Здоров'я її слабеньке; має задуху. Та в руках своїх ще цілком здорова. Глуха. Щоб порозумітися з нею, мусите писати, а вона про все розповість вам нормальним ввічливим і привітним голосом.

Жінка ця — це дружина по сл. п. Головному Отамани Військ УНР, Симоні Петлюрі.

Ольга Петлюра, з дому Більська, уродилася 6. січня 1885 р. в селі Понребях, на Полтавщині. На четвертому році життя помер її батько. В 1919 р., покидаючи Україну, залишила там матір і всю свою рідню. Чи хтось живе ще там — невідомо. Єп. Мстислав, б. хорунжий Гол. Отамана, шукав колись за ними, але даремно.

По трагічній смерті мужа осталась сама з донечкою-одиначкою Ларисією. Леся, як звичайно кликали її, була дуже гарною і амбітною дівчиною. По скінченні ліцею студювала в університеті в Бордо математику. Та важкі умови емігрантського життя підкосили скоро молоде надійне життя. На 18-ому році захворіла вона на запалення легенів, а в слід за тим почалась важка недуга туберкульозу. Не допомогло жадне лікування, ані перебування в горах Піренейх. В 1941 р., на 30-ому році свого життя, вона там і померла. Довга скитальщина, важкі воєнні роки, зокрема німецької окупації, доконали свого...

Тепер осталась мати на старі літа цілком самою. Півтора років тому, покинувши Піреней, знайшла вона гостинний притулок в домі п. Покопович, вдови по б. прем'єрі і міністрові УНР, Прокоповичеві. Помешкання має безплатне, а удержується, як згадали ми вже вище, шиттям. Останніми часами надсилають деяку поміч пачками українські жіночі організації з США і Канади, та зокрема єп. Мстислав.

Др. Яців з Канади, який у своєму інтерв'ю з нами розповів нам про свої відвідини у дружини Гол. Отамана, підкреслив велику мужність цієї німечкої жінки, яка з великим героїзмом і рівновагою духа розповідала йому про весь трагізм свого важкого життя. Відмітив він також велику скромність і безпретенсійність своєї співбесідниці. На всі його запити про потреби і бажання не дала вона жадної відповіді.

Велика ганьба впала б на наш народ, і ми показали б себе дуже навдячними, коли б не потрапили дати належного забезпечення родинам наших великих і заслужених людей. — Тут і не треба надто великих фондів: 30 доларів місячно забезпечило б повністю всі

ПІДНОСИТИ ЧЕСТЬ ПРАВОСЛАВНОГО ІМЕНІ НЕ СЛОВОМ, А ДІЛОМ

Виконуючи одне із зобов'язань, даних Вірним нашої Церкви у Зверненні Мітрофорного Протоієрея о. Ігоря Губаржевського про допомогу скитальцям з перших пожертв на допомогу УАПЦ у Великій Британії, Церковне Управління надіслало перші „керпакети“ таким особам:

1. Рекуненко Ігор, табір Гайденав, Англ. зона Німеччини, родина з 2-х старших і 7 дітей.
2. Радченко Євген і Константин — круглі сироти, Гайденав, Англ. зона Німеччини.
3. Кіс Іван, молода людина, гімназист-пластун, хворий на туберкульозу, Бад-Міндер, тубсанаторій.
4. Козак Ніна, з маленькою сестрою, двоє півсиріт при батькові, що лежить хворий в шпиталі після того, як недавно вмерла мати від розриву серця — Кіль, Англ. зона Німеччини.
5. Богданівська Зіна, хвора, Тубсанаторій, Амберг, Америк. зона Німеччини.
6. Стасишин Борис, священник без парафії з родиною, Гайденав, Англ. зона Німеччини.
7. Меделян Юрій, старший братчик Українського Православного Братства в Гайденав, Англ. зона Німеччини.
8. Княжинська А. дружина скопленого більшовиками д-ра А. Княжинського, Америк. зона Німеччини.
9. Ковалів П., ректор Богословської Православної Академії в Мюнхені.

Збільшуйте своїми Пожертвами Допомоговий Фонд УАПЦ, Допомогайте Скитальцям, ви самі ними були кілька місяців тому.

подавайте списки і адреси людей, що потребують допомоги, не зважайте на віровизнання.

Допоможемо дружині покійного Головного Отамана Симона Петлюри і багатьом, багатьом іншим.

Будьмо православними на ділі.

потеби забутої людини...

Обов'язок цей може прийняти на себе Комітет Українців Канади, ЗУАДК, чи котранебудь інша громадська організація чи установа. Поміч потрібна не велика, але негайна.

Окремо треба б котрійсь нашій громадській установі, може вже льокальний у Франції, зайнятися справою забезпечення німечної старушки слуховим апаратом, котрий бодай частинно заступив би втрачений слух. Мож-

ливості такі існують.

Ми віримо, що наші громадські установи підуть за нашим покликом і потрібна поміч у нас прийде.

Вкінці ще докладна адреса: M-me Olha Petlura, 11, Grande Rue, s. et. o., Bessankourt, France.

Наші закордонні часописи, зокрема, канадійські, згідно бажання др. Яціва, просимо передрукувати.

ас. („Час“, ч. 36).

З МАТЕРІАЛІВ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ РОКУ 1932-33

»Советський рай 1932-33 Р.Б.«

Від редакції: Під такою назвою подає свою замітку селянин С., бажаючи приєднати і свої гіркі спомини і відомі йому факти до статті проф. О. Степового, вміщеної в попередньому числі »Братського Листка«. Цю замітку ми і містимо нижче.

У Гельмязівський район року 1932. прибули так звані тисячники, представники від ЦК партії большевиків в справі »викачки« хліба з України.

Хліб, збіжжя у селян-українців позабирали, дітей босих і голих з печей постягували і на сніг повикидали і двері хатні позабивали гвіздками, викрикуючи: »Куркулі, подохніть«.

І стали люди мерти з холоду і голоду.

1. Село Комарівка мала 150 дворів, вимерло все поголовно, скреслене з списку сіл району, заросло кропивою.

2. Село Плешкані по стану на 1. січня 1921. р. мало населення 1902 душі. Року 1933. вмерло з голоду 664 душі, частину ж вислали на Вологду, Урал, Солов-

ки, — і залишилося 908 душ. Мене поцікавило, в які роки була така кількість мешканців цього села, — заглянув в архів, з якого довідався, що така кількість селян була в цьому селі року 1833., тобто щодо кількості населення »советський рай« відсунув село назад на сто років.

3. В селі Каврай жила вдова з 20-річним сином Марком, прізвище їх Карпенки. Ця мати свого сина убила і з'їла.

4. Село Прохорівка. Там мерців назвозили до ями і поперекидали їх з возів туди, але побачили, що двоє з них у ямі ще ворухать руками, зжалилися над ними, забрали з ями до колгоспу, піджили, і ці люди залишилися живими.

5. Село Підставки. По весні 1933 року голодними пухлими людьми орали, а ввечері цим людям видавали по одному фунтові сім'яної макухи. Комуністи казали: »Нам ета сволочь не нужна, пусть подыхают: ето агенти Чемберлена«.

6. Село Гельмязів вимерло майже на сорок відсотків.

ХРИСТИЯНСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ В СССР

»Неділя« — Сенсаційну інформацію про »Боже підпілля в СССР« подає стаття, на підставі інформації одного хорватського священика, що як офіцер югославських партизан прибув до СССР з метою нав'язати секретний контакт з тамошніми релігійними осередками.

Священик переконався, що найменш одна третина советських вояків таємно виконує релігійні обряди. В СССР великий голод на християнство. Офіційна церква, сліпий виконавець волі Сталіна, не втищує цього голоду. В СССР багато

»мандрівних священиків«, — їх, мабуть, більше, ніж офіційно зареєстрованих священиків сталінської церкви. Існує розгалужена організація православної молоді. Згаданий священик охрестив сімох співробітників НКВД.

Допоміг цьому священикові пробратися в СССР один советський генерал, який охарактеризував свою батьківщину як країну трьох сот мільйонів невільників, що тужать за звільненням, будучи придушеними до крайніх меж найбільш цинічним і кривавим в історії деспотизмом.

Бережи свій найдорожчий скарб — Святу Православну Віру — бо вона безконечно дорожча від усіх скарбів земних. Вона є твоєю Вірою і Вірою твоїх батьків, дідів і прадідів, вона вивела український нарід з темряви ідолопоклонства до світла пізнання Христа Бога нашого, до пізнання істинного Бога.

Бережи свій найдорожчий скарб — Святу Православну Віру — бо вона не раз рятувала український нарід від загибелі і піднесла його на рівень високої освіти

і культури, вона рятує нас від безбожницької отрути і піднесе наші душі до високої свідомости в боротьбі за незалежність українського християнського духа, в боротьбі за незалежність усього народу нашого.

На кожному кроці прославляй нашу Віру добрими ділами любови, милосердя, чесности, стриманости, працьовитости, — щоб усі знали і бачили плоди науки Христової у твоєму житті, — і благословення Господнє завжди буде з тобою.

ДО ЧОГО ЙДЕ ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КОЛИШНЬІЙ ПОЛЬЩІ

Під такою назвою подає часопис Української Греко - Православної Церкви Канади відомості про становище Православної Церкви в Польщі. Як видно з цієї статті уряд наказав, щоб Автокефальна Православна Церква Польщі »полагодила свої справи«, тобто щоб вона поєдналася з Російською »матірньою церквою« і підпорядковувалася патріархові Алексієві в Москві.

Митрополит Діонісій, Голова Автокефальної Православної Церкви в Польщі,

у квітні цього року усунений постановою польського президента, а тимчасовим провідником церкви призначено архієпископа Тимофія з Білостоку.

Митрополит Діонісій був під домашнім арештом з березня. Його головна провина не співпраця з німцями, а те що він не хотів 1946 року їхати до Москви, доки не скажуть, чого саме, і не запевнять, що Православна Церква в Польщі залишиться незалежною.

ІНТЕРВ'Ю ПАТРІАРХА АЛЕКСІЯ

Кореспондент телеграфного агентства Рейтера мав розмову з советським патріархом Алексієм.

Як »вернопопданному советскому человеку« патріарху доводилося викручуватися і говорити неправду, свідчить зміст його відповідей.

Насамперед, патріарх заявив, що Церква користується доброзичливою підтримкою советського уряду, який дуже уважно стежить за її діяльністю.

Советська церква безумовно до котрого часу користується підтримкою советського уряду, навіть більше, вона створена цим безбожницьким урядом, щоб обдурювати світ, нібито в СРСР є свобода релігії. Крім того большевики створили цю церкву для того, щоб здійснювати і по цій лінії свої імперіялістичні плани, знищуючи національні Церкви новопоневолених слов'янських народів. Як же совети можуть не підтримувати своє дитя. Але чому патріарх Алексій не згадує про справжню Церкву, з якою криваво розправився і розправляється большевизм. Тоді ми йому допоможемо відповісти на наше питання. »Святейший патріарх всея Русі« не згадує про це тому, що не без його участі ГПУ-НКВД розправилося з Українською Автокефальною

Православною Церквою, з Російською Церквою, що не без участі »святешаго« йде тепер розправа з чесними, непохитними провідниками Православної Церкви в Польщі і інших держав, поставлених тепер перед большевизмом на коліна, йде тепер ліквідація незалежності цих Церков.

Далі подаємо розмову патріарха з кореспондентом у питаннях, які ставив »святейшому« кореспондент і у відповідях останнього.

Питання: ЧИ КОРИСТУЄТЬСЯ ЦЕРКВА В СРСР ЦІЛКОВИТОЮ СВОБОДОЮ У ПРОВАДЖЕННІ СВОЇХ СПРАВ.

Відповідь: ТАК, ЦЕ НЕВІД'ЄМНЕ ПРАВО ЦЕРКВИ, ЯКИМ ВОНА ШИРОКО КОРИСТУЄТЬСЯ.

А чому ГПУ отруїло патріарха Тихона і заборонило після цього вибори нового патріарха, доки не стало потрібним виставити перед світом маріонетку у вигляді советського »патріарха«; а чому советський уряд вимагав усунення наших митрополитів, єпископів, священників, криваво розправившись з ними. А чому і тепер на каторжних роботах в Сибіру і інших місцях перебувають православні і греко-католицькі єпископи, тисячі священників, чи не тому часом, що Церква в СРСР

користується цілковитою свободою у провадженні своїх прав.

Питання: ЧИ МОЖЕТЕ ВИ СКАЗАТИ, ЩО В РОСІЇ ІСНУЄ РЕЛІГІЙНА СВОБОДА.

Відповідь: РЕЛІГІЙНА СВОБОДА ГАРАНТОВАНА СОВЕТСЬКОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ.

»Святейший« не відповів на поставлене питання прямо. Він не боявся збрехати — йому не вперше. Він боявся, що не вибрешеться. А знав, що коли не вибрешеться, то не минути і йому Соловків, куди він допоміг запроторити своїх колишніх собратів-архиєреїв, які не захотіли разом із »святейшим« продатися безбожницькому большевицькому урядові. »Святейший« знає, що коли не вибрешеться, то не допоможуть усі попередні заслуги перед Сталаном і НКВД. Він і так відчуває, що йому таки не минути »мест не столь отдалённых«. Але все ж надіється.

Питання: СКІЛЬКИ ХРИСТИЯН В РОСІЇ. ЧИ ЗБІЛЬШИЛАСЬ ЇХ КІЛЬКІСТЬ З ПОЧАТКУ ВІЙНИ.

Відповідь: ВНАСЛІДОК ВІДДІЛЕННЯ ЦЕРКВИ ВІД ДЕРЖАВИ І НАДАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ СВОБОДИ МИ НЕ МАЄМО СПИСКІВ ЧЛЕНІВ ЦЕРКВИ, ЯК ЦЕ БУЛО РАНІШ. В ЧУЖОЗЕМНІЙ ПРЕСІ БАГАТО ПИСАЛИ ПРО КІЛЬКІСТЬ ЛЮДЕЙ, ЩО ВІДВІДУЮТЬ ЦЕРКВИ І ВИКОНУЮТЬ СВОЇ РЕЛІГІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ. Я МОЖУ ДОДАТИ, ЩО КІЛЬКІСТЬ ПАРАФІЙ НЕ ЗМЕНШИЛАСЬ; НАВПАКИ, ВОНА ЗБІЛЬШИЛАСЬ ВІДПОВІДНО ДО КІЛЬКОСТІ ВІДКРИТИХ ЦЕРКОВ.

Бідний »святейший«. На дуже мудре і влучне запитання кореспондента він мусів відповідати, добре оглядаючись на задні колеса. Сказав, що . . . не знає, бо немає списків, які знищені . . . внаслідок надання советською владою церкві свободи. Хіба, коли дають свободу, то нищать облік, щоб не знати було, хто віруючий, а хто ні. А хіба не навпаки? Хіба нищать списки не тоді, коли бояться переслідувань, або виявлення правди? Нам відомо, що однією з причин скасування одного з советських переписів була неприємно-волика виявлена переписом кількість віруючих, яку треба було опублікувати. Не внаслідок »надання релігійної свободи«, а внаслідок »дірективи соответствующих органов« заборонено провадити реєстрацію віруючих і оголошувати цифри, або . . . віруючі бояться реєстрації, бо знають продажність советської церкви.

Питання: ЯКА ВАША ДУМКА ПРО СТАЛІНА ЯК ПРО ГОЛОВУ СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ.

Відповідь: У ЦІЙ ПОСТАВІ ВАШЕ ПИТАННЯ НЕ МАЄ НІЯКОГО ВІДНОШЕННЯ ДО СТАНОВИЩА ЦЕРКВИ. ТОЙ ФАКТ, ЩО МАРШАЛ СТАЛІН — ВИДАТНИЙ ГОЛОВА СОВЕТСЬКОГО НАРОДУ, ВІДОМО ВСЬОМУ СВІТОВІ, НЕ ТІЛЬКИ ДРУЗЬМ, А Й ВОРОГАМ СССР. ЄДИНЕ, ЩО МОЖНА ДОДАТИ, ЦЕ ЩО ЦЕРКВА МАЄ ДОБРОЗИЧЛИВУ ПІДТРИМКУ ВІД СТАЛІНА. .

Тут уже »святейший« злякався вкрай. І принесла лиха година цього репортера з його запитаннями. Тут уже советському патріярху треба якнайзапобігливіше кидати своєму ідолові. Той кореспондент поїде собі, а тут залишайся в руках »геніяльнішого«. Воно, річ певна, »отец народов«, але, знаєте, . . . небезпечно. І таки дуже небезпечно, бо »святейший« добре знає, скільки цей ніжний папаша своїх »діток« з'їв і може проковтнути і його. »святейшого«.

Питання: ЧИ ІСНУЄ КОНФЛІКТ МІЖ ТЕОРІЄЮ І ПРАКТИКОЮ КОМУНІЗМУ З ОДНОГО БОКУ І ПРАКТИКОЮ РЕЛІГІЙНИХ ВИЗНАНЬ З ДРУГОГО.

Відповідь: ЦЕ ПИТАННЯ НЕЯСНЕ. ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА НЕ ПЕРЕБУВАЄ В КОНФЛІКТІ НІ З КИМ В МЕЖАХ СОВЕТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

»Святейший« відповів зовсім не на поставлене йому питання. І саме не відповів тому, що для нього питання було занадто ясне, як і відповідь на нього. Занадто ясно, що теорія і практика комунізму є непримиримо ворожі теорії і практики релігійних визнань, і тому існує постійний конфлікт між комунізмом і релігією, між советською державою і церквою, якщо ця церква не є підставною організацією для боротьби з релігією. І існування »церкви« Алексія говорить не про мир між комунізмом і релігією, а власне про упертість і витонченість боротьби большевизму з справжньою Христовою Церквою, загнаною Сталіном і Алексієм в підпілля.

Це питання і для вас, »святейший«, і для нас цілком ясне. Ви відповіли не на тему і знаєте про це, але . . . вам нічого більше не залишається робити: »Найнявся — продався«, »Скажи, враже, як пан каже«.

Які мізерні відповіді советських запродавців і які вони огідні в устах, хоч і маріонеточного, а все ж таки »патріярха«.

Безстрашні ісповідники Христової Церкви винищені або мучаться по засланнях та советських тюрмах,

»А на апостольським престолі Чернець годований сидить, Святою правдою торгує, Людей у найми віддає«.

З ПРИВОДУ ТИТУЛІВ За »Українським Вісником«

»Що це за диво, — питають деякі читачі, — що скільки наших інтелігентів не приїде з Європи, то в кожного титул: доктор, магістер, і т.п. Чи серед американців таких титулів немає? »Ще дивуються деякі люди, що й посеред духовних знаходиться особа, яка теж понасилює коло свого ймення цілий шнурок титулів: і елект, і доктор і т.д., а між американськими духовними, кажуть, теж такої звички немає.

Немає цього і поміж українцями зі Східньої України. Можна у них зауважити широкий підхід до кожної справи, все »у більшому масштабі«, але титулів менше.

Ці смішні звичаї запозичили деякі українці у поляків. У поляків, як відомо, кожна особа має якийсь титул. Докторів там тьма-тьмenna. А як нема докторського, то додається якийсь інший титул. Пам'ятаємо деякі не тільки дивні, а й смішні титули: »пан возни«, »пан догльондач«, »пан огльондач бидла«, пан струж«, »пан гицель«, і т.д. Навіть, жінка, як уже не мала якоїсь прищипки, то все ж була »пані докторова«, »пані начельнікова« і т.д.

В Америці докторами звичайно називають лікарів. Є тут сотні тисяч людей, що мають докторати прав, хемії, інженерії, філософії і т.п. Але цими титулами не чваняться. Соромляться чванитись. Взагалі, посеред людей анго-саксонської культури більше скромности, а всяке самотитулування вважається ознакою низького культурного рівня. Ви не бачите, щоб, напр., лікар підписував свого чека: »Доктор Джон Джовнс«, — він підписує просто: »Джон Джовнс«. Ви не бачите, щоб духовний підписував себе, вживаючи високих титулів »мост« і »вері реверенд«, окрім тих випадків, коли виступає урядово. Таких випадків небагато. В суто приватних, особистих відносинах титулів звичайно не вживають, бо це непристойно, це не є ознака доброго тону.

Це відомий факт, що чим нижчий рівень культури даного народу, тим більше у нього нахилу до повсякчасного вживання високих титулів і відзначень. Бувало, що султани турецькі чіпляли собі цілий ланцюг різних вигаданих назв:

називали себе »братами сонця«, »побратимами місяця« і як хочете.

Помітно, що крім титулів є захоплення різними орденами, напр., у високих чиновників »советского народа«. Смішно було, коли кілька років тому ми дивилися на світлині на американського і советського генералів. Американець мав лише два або три вузьких паски на свосму мундурі. Советський же генерал обвішався медалями від горла до пояса, — не ставало місця на ці відзначення на грудях, то він понасиляв їх на черево. Тоді мимоволі постало питання: коли йому дадуть більше орденів, де ж він, бідний, їх понавішує.

І в цивільному стані і в духовному не личить культурній людині обвішуватись високопарними титулами.

Познайомтесь з людьми, що мають кілька докторатів, авторами відомих у світі творів, і ви побачите, що їх перша прикмета — глибока скромність. Чим більше людина вчиться, тим більше вона свідомо того, що всіх наук не збагне і всіх знань не здобуде. А тому така людина визначається духом християнського смирення. Не дметься, не показує вам пальцем на себе, — ти, мовляв, заеш, хто я і що. Вчена людина розуміє, що і у простого чоловіка можна і треба вчитися. Так, наприклад, президент Кулідж мав найближчим приятелем шевця в Бостоні, від якого, як він твердив, президент багато доброго навчився.

У нашого ж земляка чим менше знання, тим більше він дметься. Високо несеться. Без титулу з хати не вийде. І боронь вас, Боже, щоб ви забули причепити йому, навіть у приватній розмові, титул. Будете мати ворога до смерти. І ці люди бувають такі засліплені самозакоханістю, що не помічають, які вони в своїй надутій самолюбній гордості порожні і смішні, та ще коли до належного їм титулу прилатають вищий, ніж їм належить, на якого вони права не мають.

Недаремно склав наш нарід такі приказки: »Найголосніше та корова ричить, що мало молока дає«, »Порожня бочка гуде, а повна мовчить«, »Повний колос до землі хилиться, а порожній догори стирчить«.

Чином підтримайте рідний братський часопис!

Запренумеруйте його самі і з'єднайте йому інших передплатників!

І. Тиверець

ХРЕСТ
(Нотатки з минулого)

1.

Безбожники з тисяча дев'ятсот дев'ятнадцятого року відкрили війну на Україні з Православною Церквою. Навколо церков під час Служб Божих, щоб перешкодити молитві, юрбами бігали комсомольці, гавкали по-собачи, нявчали покотячи, несамовито били в бубни, танцювали і співали сороміцьких пісень про Христа і Матір Божу. В містах вулицями ходили і їздили автами антирелігійні карнавали з переодягненими за Бога, Діву Марію і святих, найняtimi для цього акторами. В клубах з'явилися плякати, а на них: «Релігія — опіум народа», «дурман» і т.д. Улаштували диспути, на яких безпорадно силкувалися довести. «Бога нет», що «релігія — орудіє класового ньюта» . . .

А народ мовчав. По церквах правилися Служби Божі, церкви були повні, в церквах було багато молоді. Народ молвився.

Большевики почали карбованцем притискати православних християн, церковні громади. Як тільки церква сплачувала накладений на парафію державний податок, влада накладала наступного кварталу в декілька раз більший. За додержування «релігійних предрассудков» почали чинити утиски урядовцям по установах. Почалося персональне переслідування за приналежність до церковних громад. Податки за «оренду» церковних приміщень піднесли до таких розмірів, що церкви, нарешті, не витримували і влада «за несплату задержанности» закривала їх з конфіскацією церковного майна.

Православну віру хотіли вигнати з української душі, але вона, натомість, ще глибше ввійшла в душу, в духове підпілля нації.

Але повноцінна віра не може залишатися в душі довгий час без ісповідання. . . . Народ заговорив. Бог, Дух Святий заговорив у народі.

Приснився одному чоловікові сон. Прийшов до нього у сні сам Ісус Христос і сказав йому: «Через три дні на твоєму полі, що під лісом, провалиться земля. Але ти не бійся. Це не кара, а благодать Вожа. Вороги Мої безчестять Мої Святині, і нині тут відкриється Моя Святиня, на цьому полі твоєму, де земля понизиться на три аршини. Назвеш це місце Йосафатовою долиною, поставиш посеред тієї долини великого дубового хреста,

наймеш молебень з акафистом Страстям Господнім і скажеш людям, щоб несли в Йосафатову долину великі дубові хрести. Але як би далеко не було, а нести їх мають на плечах, і то хлопці і дівчата, і ніхто інший».

І народ пішов. Пішов з церковними піснями і з розпаленою в серцях вірою. По містах ще ходили набридлі всім поріділі карнавали комсомольців, а від села до села вже рухалися багатосотенні походи, центром яких була селянська молодь, яка несла на молодих плечах на Йосафатову долину тяжкі дубові хрести. І люди в той час думали, чому Христос звелів, щоб молодь несла, чи не їй припадає винести на своїх плечах важкий хрест України.

Очі у людей були світлі і спокійні. Серця людські були повні чистої дитячої віри, що животворчою силою Хреста Господнього через страждання Україна звільниться від тягару безбожництва.

Народ молвився під могутнім знаком хреста, знаком Христової перемоги над пеклом.

Народ виніс на широкі подільські шляхи хрест, як освячений у духових боях прапор своєї прадідівської віри.

Народ увінчував хрестом фортеці свого незламного християнського духа.

. . . Наповнилася Йосафатова долина безліччю хрестів, символами нашого страждання і надії.

А молодь несла і несла свіжі великі дубові хрести. . .

. . . По церквах і хатах почали обновлятися образи. . .

. . . Стали обновлятися золоті бані церков. . .

Народний релігійний екстаз стиряв у православних люських душах будьякий страх перед утисками і знущаннями безбожників, що погрозами і насильством з допущу Божого тримають владу в своїх руках.

2.

У Києві, коло площі Сінного базару, один жид прокинувся, бо в жидовій хаті раптом стало серед ночі ясно.

Жид вирішив, що десь недалеко горить і вибіг на майдан, щоб побачити, що сталося.

І побачив велике диво. На церкві, що на площі, яким сяйвом світився

хрест. Той хрест, який ще вчора був старий і темний, як темна була і вся церковна баня.

Але тепер хрест сяє ясним білим сяйвом, а позолота старої бані на очах відновлюється яскравими золотаво-білими смугами.

За дві години на Сінному майдані було вже повно людей. У саму церкву несила було протовпитися, — там, не припиняючи, правили акафісти живоносному Хресту Господньому. А люди, що увесь час стояли зовні, на майдані, не зводили очей з хреста і бані, — він дивно сяяв увесь, ніби новий-новісінський, і всякий пригадував собі і сусідам, що стояли поруч, який цей хрест іще вчора був старий та темний.

Приїхала експертна комісія. Мусять лізти на баню. Чекають висувної пожежної драбини. Приїхала. Бояться лізти. Високо і страшно. Нарешті, послали по дахівника, щоб вирізав з бані один квадратик. Дождалися. Зробив.

... Народ чекає. ...

Мовчки ідуть з квадратом з ніби щойно позолоченим квадратиком даху бані до авта. ...

Насмішуватий голос з юрби:

— Скажіть же людям, як наука тепер об'яснить.

Злобний погляд одного з експертів:

— Покашто об'яснить неможливо, конешно, хіміческое явлення, но необычайное, — пошлем на спеціальную експертізу в Германію.

Інший голос з юрби:

— Далеко. Дохле діло. Посилай, посилає.

Народ торжествував. Народ був певний, що Бог послав чудо у відповідь на неподобства безбожників.

3.

Рознеслася чутка про Калиновське чудо:

(закінчення в наступному числі)

ДВА ВОЯКИ

(Сучасна українська народна легенда)

Записано в селі Вороновиці, р. 1943.

Темна осіння ніч. Мряка... Навколо безкрай степ. Ні вогника, ні зірки в небі, сама чорна-пречорна темрява.

Два вояки, стомлені, голодні, і мокрі, ідуть битим шляхом. Вони знесилились, їм треба відпочити, але нема де, і вони змушені все йти і йти. Вже почувають, що збилися з дороги. Під ногами в них не твердий шлях, а грузьке болото. Вони насипала в череп'яну миску, подала дож-

Пастух з підпасичем пасли недалеко від Калинівки, коло залізниці, вівці, поблизу того місця, де на перехресті двох шляхів стояв великий хрест, подільська »хвигура«. На тому хресті висіло намальоване на блясі розп'яття.

І от їхали повз той хрест шляхом красноармейці. Один із них глянув на хрест і, вилаявшись в Христа і Богородицю на ходу стрелив у намальоване тіло Розп'ятого.

Спинили підводу, щоб переконатися, чи попав. Так, попав, тільки не в саме тіло, а в бляху, але куля чомусь не пробила бляхи, а лише вгнула її. Це зацікавило не тільки того, що стріляв, а й решту. І вони стали озвіріло стріляти в ненависного їм Христа, розп'ятого на хресті.

Стріляли. Дивилися. Дивувалися, злостилися і гидко лаялися, бо не могли попасти в тіло, а кулі таки не пробивали бляхи.

А пастухи стояли, дивилися і хрестилися від страху.

Нарешті, один стрелив ще раз і попав Христові в ліву руку. ...

... І З РУКИ ПОТЕКЛА ТОНЕНЬКОЮ СТІЧЕЧКОЮ КРОВ. ...

Красноармейці полякалися, кинулися до воза і, б'ючи коней прикладами гвинтівок, погнали їх учвал.

А пастухи упали на коліна перед живим тепер для них Христом, що знову страждає на хресті, поранений христопродавцями двадцятиого віку, стаждає, промемської кулі.

І раптом хлопчикові-підпасичеві стало так жалко Христа, якому з руки йшла кров, що він скинув сорочку, роздер її всю поздовж і поліз на хрест перев'язати бляху, в тому місці, де кровоточила прострелена рука Спасителя світу.

І пішли розповісти людям, що бачили.

раптом десь далеко-далеко заблимав вогник. »Село«, — промайнуло в голові кожного з них. Напружуючи останні сили, пішли швидше. В кожного зродилась думка: »А як згасне, що тоді. Знову безнадійність«. І невідома сила тягнула їх до вогника.

Довго ще довелося йти. Нарешті, побачили маленьку самотню хатинку. В єдиному віконці блимав вогник. Загляну-

ли до хати. Там світився каганець, горіло в печі; біля печі поралася старенька бабуса. Постукали. Господина вийшла і старечим голосом заговорила до них:

— Заходьте, заходьте, діти мої. А я вам і вечеряти приготувала.

Вони увійшли і відчували тепло. Бабуня знову привітно звернулася до них:

— Сідайте, відпочиньте з дороги.

А потім журливо:

— Тяжкий ваш шлях та довгий, але перейдете, додому потрапите і рідну хату знайдете.

Потім дістала з печі гарячої страви, насипала в череп'яну миску, подала ложки і запросила до столу.

— Прошу, з'їжте, що Бог послав.

Вояки повечеряли, перехрестились і, як ведеться, подякували господині.

А спати вам у цій хаті не можна. Мусите піти до клуні і там у сіні перебути до ранку.

Вони погодились. Бабуня повела їх до клуні і показала місце, де їм лягати, а сама повернулася до хати.

Молодший вояк швидко заснув, але старшому не спалось. Він вийшов з клуні, підійшов до вікна, заглянув у хату і побачив уже не хату, а вузьку монастирську келію. Перед образом Божої Матері тремтячим вогником горіла лямпадка, на столі були склянки. А перед іконою стояла навколішках бабуса і голосно молилася.

— Наша Пресвята Мати Божа. Спаси і помилуй нарід свій. Кара Господня, що терплять люди наші, затижка і нестерпна. Припини криваві ріки, пошли спокій і тишу на наш знедолений край.

А глухий голос ніби відповідає:

— Люди дуже прогнівили Бога, їм треба спокутувати гріхи свої. Коли будуть ці склянки наповнені кров'ю, тоді припиниться війна, настане спокій та тиша між народами. Згине анатема, і люди відчують даску Божу.

Здивований і переляканий вояк повернувся на своє місце і довго не міг заснути. Але втома взяла своє, і він, на-репті, таки заснув. Увісні він знову побачив бабуню, і вона сказала йому такі слова:

— Кажі, синку, людям, щоб молилися Богу та творили діла добрі. Хай у цей страшний час допомагає брат братові, а сестра сестрі, і чужого чоловіка хай зустрічають, як рідного батька свого. Ганьба і гріх тому, хто не поділиться останнім шматком хліба і не порятує нещасного. А воякам скажи, хай ідуть у військо христолубиве, бо в цій війні переможе той, хто йде за правду, за свій народ і за віру Христову.

Бабуня зникла.

Ранком вояки прокинулись, дивляться стоїть самотня хатинка в степу, в ній ще блимає під образом вогник, а бабуні немає.

Кажуть люди, що та хатинка ще й досі стоїть і вогник під образом не гасне. В темну ніч він усіх перехожих рятує в безкраїм степу від загибелі.

Записав проф. О. Степовий.

Художнє оформлення

Ю. Ковальчука.

Андрій Посемський
таб. полонених

МОЛИТВА

О, Преславная Мати, Пречистая Діво.
Зглянься на грішний
Нарід милостиво.

Страждаем душею,
Страждаем і тілом
В скитанні далекім
О краю милім.

Мати у муках,
В крові потопає —
Безбожний убивця
Пі добиває.

Благаємо, Мати.
Милість скорбящим
У Бога живого
Тобою обрящем.

Подай Ти нам силу
І сильную волю,
Зміцни в нас надію
На крашную долю.

Одигітрія Мати.
Пречистая Діво.
Спаси Україну,
Будь милостива.

Верни нам вітчизну,
Потоптану Правду,
І віру батьківську —
Предвічну славу.

МАТИ

(Сучасна українська легенда. Записано в селі Вороновиці на Вінничні р. 1943).

Було це в нашому селі.

Заходить до одної хати жінка. Молода, гарна, але дуже обідрана, тіло побите, порізане, на руках закипілась кров. Та вона не плаче, не стогне, наче їй і не болять.

Зайшла, стала коло порога, спокійно дивиться на молодого парубка, та й каже:

— Ти тут сидиш, а я тебе чекаю. Ось бачиш, яка я понівечена. Чекала, що ти прийдеш рятувати мене, а ти не йдеш.

Парубок подивився на жінку, схопився з місця, став перед нею, та й каже:

— Ходімо, я йду.

— Ні, — каже жінка, — Тепер уже не треба. Покищо сиди, але не забувай про мене. Як покличу — приходь.

По цих словах вона вийшла з хати і зникла. Уночі приснився парубкові сон. Ніби він оре, аж дивиться — Божа Мати йде просто до нього. Він зупинив воли, скнув шапку і вклонився Пречистій, а Вона підходить, та й питається:

— А де твоя мати.

— Мої мама померли, — відповідає парубок.

— Ні, вона не померла. Вона живе, але дуже їй тяжко. Ти лиши плуга та йди допомагати їй.

А потім взяла його за руку, подивилась пильно увічі та й каже:

— Та не сам іди, а бери всіх людей з собою.

Сказала це, та й не стало її.

Кажуть, що той парубок тепер по селах ходить і всім людям загадує, щоб готувалися, бо Мати незабаром усіх покличе рятувати її.

Від редакції:

Таку легенду склав наш народ, щоб кожний українець відчув заклик Матері Божої про захист нашої Матері-України.

Записав проф. О. Степовий.

Художнє оформлення

Ю. Ковальчука.

ПРО ВСТУП ДО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАТСТВА СЯТОГО АРХИСТРАТИГА МИХАІЛА У ВЕЛИКІЙ БРІТАНІЇ

Всі православні українці і українки, що хочуть діяльно допомагати Українській Автокефальній Православній Церкві в зміцнюванні християнського ґрунту нашого життя на непорушних основах Святої Православної Віри і вимог християнської моралі — **можуть вступати в наше Братство.**

Всі православні українці і українки, що мають добру і непохитну волю допомагати здійсненню і зміцненню таких основних засад та організаційних підвалів УАПЦ:

а) Церква є рівноправним, дисциплінованим членом Всесвітньої Православної Церкви з повним додержанням усіх догматичних і канонічних засад її;

б) Церква є національна, українська своїм духом, формою і устроєм;

в) Церква є автокефальна тобто незалежна, очолювана її Найвищим Духовним Достойником, —

можуть вступати в наше Братство.

Всі православні українці і українки, що хочуть невтомно діяти на користь і славу нашої Святої Церкви, одверто і радісно ісповідуючи Христа, як свого Бога і Спасителя, у Нероздільній Трійці

славимого Сина Божого, які виконуючи заповіді Христа-Спасителя, палають любов'ю до обездоленого українського народу, до людини кожної національності, як до свого рідного брата по Христу, — **можуть вступати в наше Братство.**

Всі українці і українки, які хочуть поповнити ряди тих православних християн, які не тільки словом, а кожночасно і ділом, виявляють свою любов, чесність, витриманість, правдивість, щирість, духовну і тілесну чистоту, благодатну силу молитви вдома і в Храмі Божому, — **можуть вступати в наше Братство.**

Всі православні українці і українки які є сповнені бажання не пожаліти нічого для того, щоб наш Рідний Край і увесь світ був звільнений від безбожницького панування чи впливів, що хочуть допомогти Україні і цілому світові врятуватися від безбожництва, твердо ставши на камені християнської віри, — **можуть вступити в наше Братство.**

Прохання про прийняття в склад Братства надсилати на адресу: Council of Ukrainian Autocephalic Orthodox Church, 31, Holland Park, London, W.11.

СТВОРИМО ПАРАФІЯЛЬНІ РАДИ УАПЦ ПО ВСІХ ТАБОРАХ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Українська Автокефальна Православна Церква у Великій Британії, як і скрізь, де вона є, повинна являти собою струнку, міцне і діяльне тіло. Система організаційної структури УАПЦ у Великій Британії така:

А. Найнижчою клітиною є Парафіальна Рада, якщо в гостелі є більше, ніж 15 православних українців, або Уповноважений, якщо в гостелі є вірних УАПЦ менше, ніж 15.

Б. Рада Парафіальної округи, що діє в територіальних межах, визначених Генеральним Церковним Управлінням УАПЦ на Велику Британію.

В. Генеральне Церковне Управління УАПЦ на Велику Британію на чолі з Головою його.

Г. Правлячий Єпископ.

Брати і Сестри!

Скликайте збори по гостелях і обирайте

Парафіальні Ради або Уповноважених, де вони ще не обрані. Надсилайте протоколи виборів до Генерального Церковного Управління на затвердження разом із списками вірних.

Увесь час допомагайте словом і ділом розвитку нашої Церкви. Не відставайте від свідоміших. Кожний віруючий українець повинен бути свідомий і діяльний.

Наша Церква повинна бути міцною і духово і організаційно. Тоді з православними українцями будуть завжди рахуватися, бо бачитимуть в нас силу, з'єднану в нашій Святій Церкві. Тоді ми за допомогою Божою зможемо зробити багато добрих діл у славу Богу.

Жодного гостелю без Парафіальної Ради, жодного православного українця поза своєю Церквою!

Любімо одне одного і гуртуймося в єдину сім'ю, щоб єдиними устами і єдиним серцем прославляти Господа Бога!

ПО Д Я К А

Вважаю своїм прийємним обов'язком від усього серця подякувати пп. Менажерам гостелів, які я відвідував на протязі останнього часу, а саме: Мур Кемп, Дунфуд, Майденс, Кінгендов, Бейт, Гіклтон, Кравл Мешн, Галлінгтон, Танкертон, Кімбер Гавз, Кастлмен, Мортімер, Баттс Кльос, Крабтрі, Вайт Гавз, Вествуд, Кверрі, Яттон, Веллінгтон, Ніс Крік Пенме, табір на аеродромі в Вінклей, Ганді Кросс, Бейк, Майльор.

Very Rev. Iher Hubarshefskyj, the Head of the General Council of the Ukrainian Autocephalic Greek Orthodox Church in Great Britain, wishes to take this pleasant opportunity to extend his most sincere thanks to all the Managers and Wardens of the hostels which he had the pleasure to visit recently and which are—Moor Camp Hostel, Doon Foot Hostel, Maidens Hostel, Kingencloch Hostel, Beith Hostel, Hickleton Hostel, Crowle Hostel, Messon Hostel, Haddington Camp, Thankerton Hostel, Kimberhouse Hostel, Castlemans Hostel, Mortimer Hostel, Butts Close Hostel, Crabtree Hostel, Whitehouse Hostel, Westwood Quarry Hostel, Yatton Hostel, Wellington Hostel, Nisse Creek Hostel, Winkleigh Aerodrome Hostel, Handy Cross Hostel, Bake Hostel, Mylor Hostel.

May the Almighty send you His blessing, keep you in good health and give you strength for your hard but deeply Christian work of good care which you are so kindly providing to the homeless Ukrainian refugees, who, in the glare of the second World War, managed to save only their honour, their faith and their strong will to liberate their beloved Fatherland from the Bolshevik yoke.

General Council of the Ukrainian Autocephalic Greek Orthodox Church in Great Britain.

Нехай Милосердний Господь Бог дасть Вам щастя, багато здоров'я, у тяжкій, але глибоко-християнській праці в справі опіки над обездоленими українськими скитальцями, які в пожарищі світової війни зберегли лише свою честь, віру в Бога, тугу за Україною і непохитну волю визволити її від ярма безбожників.

Мітр. прот. Ігор Губаржевський,
Голова Ради Української
Автокефальної Православної
Церкви у Великій Британії

ДЕЯКІ ЛИСТИ, НАДІСЛАНІ ДО НАС В ЗВ'ЯЗКУ З МІСЯЧНИКОМ ДОПОМОГИ

Полонені українці, що перебувають в гірших умовах, ніж кожний з нас, люди, що заробляють за день лише по одному шілінгу, пишуть:

Татершаль, 28-8-48.

До
Церковної Ради УАПЦеркви
у В. Британії.

На Ваш заклик допомогти в розбудові УАПЦ у В. Британії місцева церковна рада 79. табору укр. полонених в Татершамі провела в таборі добровільну збірку поміж вірними обох церков.

Проведена збірка дала суму—14 ф. 19 ш. 10 пенс., з того за пересилку грошей оплачено 2 шілінги.

В залученні надсилаю поштові грошей перекази на належну суму.

В майбутньому доложимо всіх старань, щоби в міру наших можливостей завжди якнайкраще виконати свій громадський обов'язок супроти своєї Церкви.

Вище подану суму прошу помістити на сторінках оголошень «Української Думки».

За місцеву церковну раду
в Татершалі

С. ХРАПЛИВИЙ.

Щирі наші люди, що перебувають в Гостелі Міссон коло Донкастеру пишуть:

Голові Церковної Ради УАПЦ
на Велику Британію Митрофорному
Протоіерею о. Ігорю.

На Ваше звернення допомогти УАПЦ ми, українці мешканці гостелю Міссон в кількості 48 осіб, з яких православних 25 осіб, греко-католиків 23, провели місячник допомоги УАПЦ.

Було зібрано готівкою сімнадцять фунтів ; три шілінги, сума в декларації п'ять фунтів три шілінги.

Ми, вірні УАПЦ, щиро дякуємо братам нашим, українцям греко-католикам, які свідомо, майже всі допомогли нашій Церкві.

Жалуємо за долею тих православних українців, які зійшли з релігійного шляху життя і відмовилися від допомоги.

При цьому висилаємо на Вашу адресу грошовий переказ-ордер на суму 17 ф. 3 ш. і поіменний список місячника допомоги.

Голова Церковної Ради
гостелю А. ДРУС.

А ось зворушливий лист одного з великої кількості наших друзів-греко-католиків:

Слава Ісусу Христу.

Отче Духовний! Оцим повіддомляю Вас що я одержав «Братський Листок», за котрий Вам щиро дякую, бо на правду з великою охотою прочитав.

Я є яреко-католик, але УАПЦ люблю не менш від Греко-Католицької Церкви, бо то наша Церква українська.

Я працюю із своєю дружиною в селі. Вже рік минув, як ми українську Божу Службу чули. Правда, що правиться Божа Служба, але на пару десятків миль. Ще нам багато розваги дає Святе Письмо, що Отець Духовний нам прислали.

Посилаю 10 шілінгів: 2 ш. за «Б.Л.» а 8 ш. на допомогу УАПЦ.

Кінчаю, най Вам Господь дасть сили і здоров'я нашу Святу Віру обороняти.

З великою пошаною
ШИМОНЯК ФЕДІР.

ОГОЛОШЕННЯ

Назви гостелів-жертводавців і окремих осіб, що жертвують особисто поза збірками в гостелях на допомогівий Фонд Українській Автокефальній Православній Церкві, оголошуються в „Українській Думці“ і будуть оголошуватися надалі. Повні поіменні списки жертводавців у гостелях будуть оголошуватися в „Братському Листку“, починаючи з наступного числа, з уваги на велику перевантаженість цього числа іншим матеріалом. З цієї ж причини і друга частина звіту про діяльність УАПЦ у Великій Британії і враження о. Митрата І. Губаржевського про візитацийну подорож його по гостелях Шотляндії перенесені до наступного числа журналу.

КОЖНИЙ ВІРНИЙ УАПЦ ПОВИНЕН МАТИ СВ. БІБЛІЮ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Біблію мижна замовити в канцелярії УАПЦ, адреса: Council of Ukrainian Autocephalic Orthodox Church, 31, Holland Park, London, W.11.

Купуючи Біблію, робиш два добрих діла: набуваєш найдорогоціннішу з книг і допомагаєш Українській Православній Церкві.

З'ІЗД ДЕЛЕГАТИВ УКР. ПРАВОСЛАВНИХ ГРОМАД

Цим доводимо до відома всіх Вірних Української Автокефальної Православної Церкви у Великій Британії, що 9.—10. жовтня ц. р. відбудеться З'їзд Делегатів українських православних громад Великої Британії. З'їзд має відбутися в Лондоні. На З'їзді мають бути вирішені важливі питання у зв'язку з потребою об'єднати і організаційно скріпити українські православні сили в лоні Української Автокефальної Православної Церкви у В. Британії, щоб піднести нашу церковну роботу і боронити Святу нашу Церкву і вірних її від різних ворожих нападів.

Кожна гостельна православна українська громада має заздалегідь підготувати одного кандидата і, надіславши до нас списки вірних, якими кандидат де легується, прізвище і ім'я його, повідомити нас, що такий кандидат прибуде.

Комісія в справі підготовки З'їзду.

ПРО »БРАТСЬКИЙ ЛИСТОК«

Завдяки успішному перебігові місячника допомоги УАПЦ, починаючи з цього числа »Братський Листок« друкується вже не на цикльостилі, а в друкарні.

Спасибі Братам і Сестрам жертводавцям, що допомогли стати на ноги цій дитині нашої Церкви на англійському терені. Тепер допоможімо їй вирости!

Допомога має полягати ось у чому:

1. Кожний православний українець має купувати кожне число »Братського Листка«, а не читати його, беручи у сусіда.

2. Кожний православний українець має передплатити »Братський Листок« на рік чи на півроку і тим дати можливість Адміністрації часопису оплатити великі друкарські видатки, що сплачуються за друкування і видання часопису.

3. Кожний православний українець має допомогти в справі розширення і поліпшення нашого часопису пожертвами на спеціальний фонд »Братського Листка«, як це роблять уже і без наших закликів свідоміші вірні.

Допоможімо зміцнитися нашому »Братському Листку«, бо він наш.

Оточімо його увагою і любов'ю і тоді кинуте в ґрунт зерно пустить паростки на новому терені!

БОГОСЛУЖЕННЯ В ЛОНДОНІ

Цим повідомляємо всіх православних українців, що в Лондоні щонеділі відбуваються українські православні Служби Божі в Братській Православній Церкві Св. Архистратига Михаїла на Norfolk Square.

Початок Божественної Літургії о 10 год. 30 хвилин.

З 20 листопада в тій же церкві відправлятимуться всенічні кожної суботи.

Початок всенічної о 7. год. вечора.

З 20 листопада щонеділі о 5. годині вечора відправлятимуться проповідницькі вечірні з акафистом.

Заходами Братства щонеділі для приїжджих вірних улаштовуватимуться екскурсії в музеї, галерії та історичні місця Лондону та околиці.

Ночівля забезпечується в домовленому готелі.

Подякуймо Господу Богу за те, що благословив нам молитися Йому у своїй Церкві!

З любов'ю у Христі:

Парафіяльна Рада Української
Православної Церкви в Лондоні.

ПОВІДОМЛЯЙТЕ ПРО ЦЕ ОДИН ОДНОГО

Довідка: Церква міститься коло залізничної і підземної стації Паддангтон. вулиця Норфолк Сквер. Доїзд автобусами: ч.ч. 15, 27-а, 36; підземкою — до стації Паддангтон — Paddington підземна лінія Inner Circle. При групових приїздах в неділю зручно найняти спільно приватної автобус.

Видає: ім. св. Архистига Михаїла Українське Православне Братство у В. Британії.

Редагує: мітр. прот. І. Губаржевський.

Адреса Редакції: Council of Ukrainian Autocephalic Orthodox Church in Great Britain. 31, Holland Park, London, W.11.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

На 1 місяць	-	-	1 шіл. 6 п.
„ 3 місяці	-	-	4 шіл. 6 п.
„ 6 місяців	-	-	9 шіл.
„ 12 місяців	-	-	18 шіл.